

حادثه تروریستی دوباره در حرم مطهر شاهچراغ (ع)

تالحتله تنظیم این خبر شهادت یک نفر از هم‌وطنان تأیید رسمی شده است

دیروز و در ساعات‌های پایانی کار در روزنامه متأسفانه خبر رسید که تروریست‌ها یک بار دیگر به حرم مطهر شاهچراغ (ع) یورش برده‌اند. تسنیم نوشته بود که تا لحظه تنظیم این خبر دو نفر از خادمان این حرم به شهادت رسیده‌اند.

همین صفحه

سرمقاله

اروپا و چالش تحریم‌های ایران

اردوان امیراصلانی

درحالی‌که «استراتژی نگاه به شرق» در ایران زیر سؤال می‌رود، نزدیکی دیپلماتیکی که ایران با غرب آغاز کرده وارد توالی توازن قوا می‌شود که نوید موقعیت دشواری را می‌دهد. اکنون جمهوری اسلامی به‌خوبی می‌داند که جوانان کشور خواهان آینده‌ای به دور از تحریم‌های بین‌المللی و سلب آزادی‌های فردی هستند. فعالیت دیپلماتیک مقامات ایرانی بخشی از این تمایل برای خارج‌کردن ایران از طرد اقتصادی و سیاسی به منظور احیای اقتصاد ایران و بازگرداندن چشم‌انداز آینده به نیروهای نخبه و پویاست که در حال حاضر به مهاجرت می‌اندیشند.

در حالی که متحدان آسیایی ایران یعنی چین و روسیه، با وجود مشارکت‌های متعددی که آنها را به ایران مرتبط می‌کند، نشانه‌های زیادی از دوگانگی راهبردی نشان می‌دهند. تعهد به تنوع‌بخشیدن به روابط منطقی باید راه را برای توسعه یک توافق جدید با غرب هموار کند. برنامه جامع اقدام مشترک که هنوز به طور رسمی در حال اجراست، اولین راه برون‌رفت را فراهم می‌کند. این برنامه تصریح می‌کند که چندین تحریم غرب علیه ایران مرتبط با برنامه‌های هسته‌ای و بالستیک تا اکتبر آینده منقضی می‌شوند. معاهده و قطع‌نامه ۲۲۳۱ سازمان ملل همچنین تصریح می‌کند که سازمان ملل باید ممنوعیت واردات و صادرات فناوری موشک‌های بالستیک و همچنین پهپادهای با برد ۳۰۰ کیلومتر یا بیشتر را لغو کند.

با وجود این، اطلاعات اخیر حاکی از آن است که اروپایی‌ها قصد حفظ تمامی این تحریم‌ها به دلیل شراکت نظامی ایران با روسیه و مشارکت در درگیری اوکراین در کنار مسکو را دارند. در پاسخ، رسانه‌های فوق‌محافظة‌کار ایرانی اروپا را به تسریع برنامه هسته‌ای ایران و افزایش بُرد موشک‌های بالستیک تهدید می‌کنند، تا جایی که اروپا به طور بالقوه در تیررس موشک‌های ایران قرار خواهد گرفت. فراتر از لفاظی انتقام‌جویانه از شرایط، چگونه می‌توان این تهدیدها را درک کرد؟

باید اذعان داشت که زرادخانه ایران بسیار کارآمد و فنی است و دیگر نیازی به نشان‌دادن کارایی همه موشک‌های بالستیک آن، چه در یمن و چه در عربستان سعودی نیست. علاوه بر این، ایران با زیر پا گذاشتن تعهدات خود در قبال معاهده وین پس از خروج یکجانبه ایالات متحده در سال ۲۰۱۸، به مدت یک سال منتظر ماند تا به برنامه هسته‌ای خود ادامه دهد تا جایی که با افزایش تدریجی غنی‌سازی اورانیوم از ۳٫۶۷ درصد به ۶۰ درصد، ایران توانسته است در سه سال به یک «استانه» تبدیل شود. این وضعیت از نظر منطقی غیرقابل برگشت است و غربی‌ها مانند همسایگان نزدیک ایران باید در مذاکرات به آن توجه کنند. با این حال، بعید به نظر می‌رسد که ایران وارد یک درگیری گسترده با قدرت‌های بزرگ غربی شود، چراکه این موضوع از یک سو مورد حمایت مردم ایران نخواهد بود و از سوی دیگر می‌تواند چالش‌های بیشتری نسبت به منافع احتمالی برای ایران دربر داشته باشد.

بنابراین مسئله واقعی تا حدودی دیپلماتیک است. در حالی که خروج ایالات متحده از توافق وین اولین چالش بزرگ برای ایران به حساب می‌آید، تهران پس از آن به تدریج اقدامات جبرانی را عمدتاً با راه‌اندازی مجدد برنامه هسته‌ای، به منظور ایجاد توازن قوا با غرب و تشویق آنها به بازگشایی مذاکرات انجام داد. در حالی که این موضع‌گیری در شرف به ثمر نرسستن بود، اعتراضات پاییز ۲۰۲۲ در ایران این روند را متوقف کرد. اگرچه از سرگیری مبادلات غیررسمی از سوی تهران و واشنگتن تکذیب می‌شود، اما امید به انعقاد یک توافق غیررسمی برای دوزدن آزمون بررسی معاهده توسط کنگره آمریکا که در این موضوع اختلاف نظر زیاد دارد را برانگیخت.

در واقع، ایران آماده‌کنکردن روند پیشرفت برنامه هسته‌ای خود به شرط لغو تحریم‌های اصلی اقتصادی و آزادسازی چندین میلیارد دلار از دارایی‌های مسدودشده در خارج از کشور است. تهران برای نشان‌دادن حسن نیت خود، همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سایت‌های حساس را که به نظر می‌رسید مانع اصلی برای از سرگیری برجام باشد، از سر گرفته است.

در چنین شرایطی، شایعات پیرامون حفظ تحریم‌ها قطعاً برای دوزکردن ایران از روسیه است، آن هم در شرایطی که اختلافات علیه این متحد دوسویه در حال افزایش است و موضوعیت و دستاوردهای چنین مشاکنتی در تهران نیز زیر سؤال می‌رود.
بیا این حال، این استراتژی اهدافی را دارد، آن‌که اکنون متعهد به تنوع‌بخشیدن به روابط خود است، نادیده می‌گیرد. نزدیک شدن به غرب لزوماً منجر به قطع روابط با روسیه نمی‌شود؛ بنابراین اگر کشورهای امضاکننده معاهده از لغو تحریم‌های مندرج در توافق وین با وجود الزاماتی که دارند امتناع بورزند، فوق‌محافظة‌کاران در ایران که فاقد اراده کامل برای جلوگیری از مرگ قطعی برجام و مخالف پیشنهاده متن جایگزین یا انتقالی هستند، این‌طور استدلال خواهند کرد که ایران از همه تعهدات خود معاف شده است و در چنین حالتی فقط برنامه‌های نظامی خود را ادامه خواهد داد. در نهایت این موضوع، تلاش‌های دیپلماتیک ایران با همسایگان‌ش در خاورمیانه را به خطر می‌اندازد؛ بنابراین چنین تصمیمی از سوی غرب می‌تواند به بی‌ثباتی مجدد در منطقه منجر شود. آیا آنها بپذیری این موضوع هستند؟

دوشنبه ۲۳ مرداد ۱۴۰۲ • ۲۷ محرم ۱۴۴۵ • ۱۴ آگوست ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۶۲۴ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

نمایندگان با ۱۷۵ رأی موافق و ۴۹ رأی مخالف لایحه عفاف و حجاب را برای قرار گرفتن در شمول اصل ۸۵ به کمیسیون ویژه فرستادند

رأی به رأی مخفی

گزارش تیتربک را در صفحه ۲ بخوانید

عکس ماه سپهبد تانکی شرق

مناقشه حجاب، لایحه آزادی تجمعات، فیلترینگ و کمیته پیگیری اعتراضات در گفت‌وگو با دستیار آزادی‌های اجتماعی رئیس جمهوری

با بررسی لایحه حجاب بر اساس اصل ۸۵ مخالفم

میلاذ علوی، مرجان زهرانی؛ ششم اسفند ماه، ابراهیم رئیسی به عنوان رئیس دولت سیزدهم «سیکته‌سادات پاد» را به عنوان «دستیار رئیس جمهوری در پیگیری حقوق و آزادی‌های اجتماعی» منصوب کرد. ستمی که تا پیش از این وجود خارجی نداشت و احتمالاً نزدیک‌ترین عناوین به آن، شورای قانون اساسی تشکیل شده در دولت سیدمحمد خاتمی و دستیار حقوق شهروندی در دولت حسن روحانی است. آنچه در زیر می‌خوانید، بخش‌هایی از گفت‌وگوی خبرنگاران «شبکه شرق» با دستیار رئیس جمهور در پیگیری حقوق و آزادی‌های اجتماعی است که مشروح این گفت‌وگو به‌صورت هم‌زمان در سایت «شرق» منتشر شده. در جریان این گفت‌وگو، دستیار رئیس جمهور به سؤال‌هایی درباره مناقشات بر سر حجاب، لایحه برگزاری تجمعات، کمیته پیگیری اعتراضات ۱۴۰۱، فیلترینگ گسترده در ایران و… پاسخ داده و تأکید می‌کند که در مقوله حجاب، از حوزه قانون‌گذاری گرفته تا سایر حوزه‌ها، باید به عقلانیت برسیم. او همچنین گفت‌وگو را راه حل مشکلات جاری دانست.

این گفت‌وگو را در صفحه ۵ بخوانید

صفحه ۹

هشتمین گفت‌وگوی منتشر شده مهدی رحمانیان و اسدالله بادامچیان

تراز کدام است، واقعیت چیست

◆ **اسدالله بادامچیان:** کارنامه دولت‌های اصلاح‌طلب مردود است و نیاز به بحث نیست

◆ **مهدی رحمانیان:** خسته نمی‌شوید از این همه تخریب و تهمت؟

گرد و خاکی که از اردوگاه اصولگرایان بلند شده است

نقل و نبات انتخاباتی قالبیافی‌ها و دولتی‌ها!

پاسخ سخنگوی دولت به گزارش «شرق»

۹ عضو شورای شهر درباره دخالت‌های فرد نزدیک به‌زاکانی در امور شهری تذکر دادند

دردسرهای آقای داماد

قوانین جانبدارانه درباره ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی

چون زن است

«شرق» ورود به فاز اجرایی عادی‌سازی روابط اسرائیل و عربستان را بررسی می‌کند

معامله بزرگ انجام شده است؟

یادداشت

گسترش قدرت نرم کشورها

کیکوس یورایوبی

جوزف نای، نظریه‌پرداز روابط بین‌الملل غربی، منابع قدرت نرم کشورها را در سه بخش تعریف کرده است: «فرهنگ آن در بخش‌هایی که برای دیگران جاذبه است؛ ارزش‌های سیاسی آن، اگر پشتوانه آن کشور در داخل و خارج باشد؛ و سیاست‌های خارجی آن زمانی که مشروع جلوه کند و دارای اقتدار اخلاقی باشد.» اما یادآوری می‌کند ترکیب‌کردن منابع قدرت نرم و سخت درون یک استراتژی هوشمندانه همواره آسان نیست.

تکنیک‌های نوآورانه و خلاقانه‌ای که امروزه در غنی‌سازی تفکرات و زان‌های فلسفی، جامعه‌شناسی، زیباشناسی، ادبیات مدرن، اشعار رمانتیک و حماسی، داستان‌نویسی احساسی و کودکانه، نقاشی خیالی، پرتره فیلم‌های سینمایی، گسترش دامنه تخیل فضای مجازی، تئاتر و… به کار گرفته می‌شود، وسعت قلمرو فرهنگی کشورها را درگروگن کرده و فضای یک‌تاز قدرت سخت را به شکل اهرمی بازدارنده در جعبه جادویی زندانی ساخته و جا داده است. فراموش نکنیم مولد عمده قدرت نرم کشورها، جامعه مدنی است که گاهی با حمایت دولت‌ها و گاهی بدون حمایت آنان رشد و تکامل پیدا می‌کند و به مسیر خود ادامه می‌دهند. قدرت نرم را گاهی افراد و شخصیت‌های تأثیرگذار و گاهی نهاده‌ا و سازمان‌ها ایجاد می‌کنند. تأثیر شخصیت‌هایی مانند بیل گیتس، ایلان ماسک و افرادی که جوایز نوبل و مهم بین‌المللی را کسب می‌کنند، کمتر از بازیگری کشورهایی نیست که امروز حتی با قلمرو زیاد و جمعیت انبوه در صحنه جهانی نقش آفرینی می‌کنند. این افراد با پرئسیپ خاص خود شعاع زیست اجتماعی مانند مسی، رونالدو، امبایه و… که در بین کشورها هنجارهای زیست اجتماعی را بر آن حاکم کرده‌اند. از طرف دیگر قدرت نرمی که کشورهای برزیل و آرژانتین به واسطه فوتبال و کارناوال هیجانی خود در دل مردم جهان به دست آورده‌اند، منبع قدرتی شده که هم دارای جاذبه و درآمدی سرشار است و هم ایجاد پرستیژ را برای آنان فراهم کرده است. سرمایه‌گذاری برای به‌دست‌آوردن فوتبالیست‌هایی مانند مسی، رونالدو، امبایه و… که در بین کشورها با هزینه میلیون‌ها دلار انجام شده، نمونه طراحی جدید حکمرانی است برای گسترش حوزه اقتدار در میدان نرم قدرت ملی و جهانی. **ادامه در صفحه ۴**

از خاک بسیار مرغوب کشاورزی (که گویا بخشی از آنها هم در شرق مازندران و شهرستان بهشهر قرار دارد که بیشترین مساحت را در طرح منطقه آزاد خواهد داشت)، جنگل‌های تقریباً منحصربه‌فرد در سطح جهان قاعدتاً باید مازندران را به قطب ثروتمند کشاورزی و پس از آن گردشگری تبدیل می‌کرد. صنعت و تجارت و خدمات فرامنطقه‌ای در بسیاری دیگر از مناطق ایران قابلیت رشد دارند، ولی شالیزارها و جنگل‌های مازندران نه! مسئولانی که این همه رفته رفته است. تعیین‌یاره منطقه آزاد آن هم در سه نقطه ساحلی با مساحت بسیار زیاد و خارج‌کردن آن از نظارت مدیریت ملی منابع طبیعی می‌تواند متناقض با اصل ۸۳ قانون اساسی باشد که تصریح دارد که «نفایس منحصر به فرد» حتی با وجود تصویب مجلس امکان انتقال به مالک غیردولتی (چه رسد به مناطق آزاد و مالکیت یا اجاره نسبی اتباع خارجی) ندارد. ب- استعدادها و قابلیت‌های مازندران مانند هر استان دیگری خاص آن استان است. ولی استعدادهای مازندران هم در سرزمین ایران، کمیاب و بسیار ارزشمند است. شالیزارها و زمین‌های کشاورزی «باقی‌مانده» که در اقلیم مازندران گاه قابلیت سهه بار کشت در سال را دارند و ذخایری

ادامه در صفحه ۴

تورریست‌ها دستگیر شده و فرد دیگر فعلاً متواری است. بعد از این عملیات تورریستی درهای حرم بسته شده و کل اطراف حرم تحت کنترل نیروهای امنیتی برای یافتن تورریست متواری بوده است. دیروز تا لحظه تنظیم این خبر ایسانتعداد شهدا را چهار نفر اعلام کرد. البته استاندار فارس اعلام کرده بود حادثهٔ تیراندازی حرم شاهچراغ (ع) در این لحظه یک شهید و ۵ مجروح برجا داشته است.

بدون پرداخت عوارض، و تسهیل واردات کالاهای مصرفی و صنعتی و در بهترین حالت صادرات مواد خام و کشاورزی و غذایی منجر می‌شوند. این همه ضرر به منافع ملی را همه می‌دانند. با وجود این در نقاط مرزی و گاه محروم کشور باز هم تأسیس این مناطق با توجه‌هایی همراه می‌شود که شاید قابل قبول باشد. اما در مازندران چطور؟ ما در مازندران با چند مسئله مهم روبه‌رو هستیم:

الف- در مازندران زمین و آن هم زمین جلگه‌ای و ساحلی، منبعی بسیار کمیاب است و تا همین حالا بخش مهمی از آن بدون برنامه مشخص و بدون ایجاد ارزش افزوده قابلی مورد سوءاستفاده و بهره‌برداری و واگذاری‌های نادرست قرار گرفته و عملاً از دست رفته است. توسعه‌یافتگی و مجلس‌ها از هر جناحی ساحلی با مساحت بسیار زیاد و خارج‌کردن آن از نظارت مدیریت ملی منابع طبیعی می‌تواند متناقض با اصل ۸۳ قانون اساسی باشد که تصریح دارد که «نفایس منحصر به فرد» حتی با وجود تصویب مجلس امکان انتقال به مالک غیردولتی (چه رسد به مناطق آزاد و مالکیت یا اجاره نسبی اتباع خارجی) ندارد. ب- استعدادها و قابلیت‌های مازندران مانند هر استان دیگری خاص آن استان است. ولی استعدادهای مازندران هم در سرزمین ایران، کمیاب و بسیار ارزشمند است. شالیزارها و زمین‌های کشاورزی «باقی‌مانده» که در اقلیم مازندران گاه قابلیت سهه بار کشت در سال را دارند و ذخایری

این گفت‌وگو را در صفحه ۱۱ بخوانید

یادداشت

تناقضات منطقه آزاد مازندران با منافع ملی و قانون اساسی

فرشید سامانپور

منطقه آزاد مازندران پس از چند بار رفت و برگشت، باز هم مصوبه مجلس را دریافت کرد تا شورای نگهبان درباره آن نظر نهایی را بدهد. تصویب مناطق آزاد جدید با همه تبعات و انحرافات‌ی که تاکنون داشته‌اند (که تغییر چندانی در آنان داده نشده) معمولاً از امور مورد توافق دولت‌ها و مجلس‌ها از هر جناحی است. به نظر می‌رسد هم بسیاری از مردم رأی‌دهنده از ایجاد منطقه «آزاد» در جوار خود استقبال می‌کنند و هم بسیاری از ذی‌نفعان اقتصادی و سیاسی منافع بسیاری در این موضوع داشته باشند و انگار کمتر کسی نگران منافع عمومی و ملی است. تعیین یک منطقه به عنوان منطقه آزاد آن را از بسیاری نظارت‌ها و عوارض و مالیات و… معاف می‌کند تا قابلیت رقابت آن را افزایش دهد. ولی در اقتصاد ایران که پایه مهم آن زمین و مواد خام و خام‌فروشی است این معافیت‌ها هم بیش از تسهیل تولید، به تسهیل زمین‌خواری و قانونی‌کردن ساخت‌وسازهای نامتعارف با دوزدن برنامه‌ها و منافع عمومی و

خبر

حادثهٔ تروریستی دوباره در شاهچراغ

دیروز و در ساعات‌های پایانی کار در روزنامه متأسفانه خبر رسید که تروریست‌ها یک بار دیگر به حرم مطهر شاهچراغ (ع) یورش برده‌اند. تسنیم نوشته بود که تا لحظه تنظیم این خبر دو نفر از خادمان این حرم به شهادت رسیده‌اند. براساس گزارش‌های موجود ظاهراً